

VATTENMYNDIGHETEN
Malin Pettersson
Tel. 010-224 93 32

Näringsdepartementet via
e-post n.registrator@regeringskansliet.se
samt till [Kierstin.petersson-
grawe@regeringskansliet.se](mailto:Kierstin.petersson-grawe@regeringskansliet.se)

Remiss avseende betänkandet En trygg dricksvattenförsörjning (SOU 2016:32)

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att utredningens förslag överlag är bra och välgrundade. Sveriges skyldighet, enligt EU:s Ramdirektiv för vatten, att säkerställa erforderligt skydd för dricksvattenförekomster förtydligas med utredningens förslag och flera av dem går hand i hand med vattenmyndigheternas föreslagna åtgärdsprogram för vatten avseende 2017-2021.

Nedan följer Länsstyrelsens yttrande uppdelat på utredningens tio delrubriker med förslag till åtgärder.

1. Skydda vattenförekomster och täkter

Länsstyrelsen håller med om utredningens förslag att alla allmänna vattentäkter inklusive reservvattentäkter som försörjer mer än 50 personer eller har ett uttag på mer än 10 m³ per dygn ska ha ett vattenskyddsområde och att äldre områden och föreskrifter ska ses över. Det är ett direkt och effektivt sätt att skydda dricksvatten. Länsstyrelsen anser dock att förslaget även bör omfatta enskilda vattentäkter, i enlighet med kraven enligt vattendirektivets artikel 7.

Utredningens förslag om att länsstyrelserna ska ta fram regionala vattenförsörjningsplaner och att vägledning utarbetas på central nivå för planeringsarbete och tillsyn av vattenskydd är en viktig förutsättning för att långsiktigt säkerställa dricksvattenförsörjningen. Ett ikraftträdande av förslaget att ”kommuner ska tillvarata möjligheter att samverka i fråga om vattenförsörjning” (sid 1002) tror Länsstyrelsen kommer att stärka förutsättningarna för att de regionala vattenförsörjningsplanerna ska bli verkningsfulla. På samma sätt bör det finnas ett krav på att Länsstyrelsen ska samverka med kommunerna på ett ändamålsenligt sätt. Allt med syftet att de planer som tas fram är väl förankrade och därför genomförbara.

2. Anpassa dricksvattenkontrollen

Utredningens förslag om att Livsmedelsverket ska utforma särskilt vägledningsmaterial för de kommunala kontrollmyndigheterna är bra. Särskilt mindre kommuner saknar ofta resurser för att säkerställa att det finns ett adekvat kontrollprogram.

3. Utveckla undersökningen av råvatten

Utredningens förslag om att förtydliga regelverket för råvattenkontrollen är bra. Länsstyrelsen är i sak positiv till förslaget till ändring i vattenförvaltningsförordningen som innebär att vattenmyndigheterna kan inhämta underlag från kommunala dricksvattenproducenters råvattenkontroll för övervakning. Hantering av data förutsätter dock ett väl utformat rapporteringssystem samt kvalitetsrutiner för kommunerna vid provtagning och rapportering. Som utredningen också konstaterar är det för dricksvattenproducenterna mer praktiskt och resurseffektivt att enhetliga system utvecklas för rapporteringen av rå- och dricksvattendata till centrala register och arkiv. Länsstyrelsen föreslår därför att ett krav på dricksvattenproducenterna att direkt rapportera sina data från råvattenkontrollen till SGU:s vattentäcksarkiv eller till den databas som Livsmedelsverket bygger upp införs.

Förslaget om att vattenmyndigheterna årligen och vid behov ska delge dricksvattenproducenter resultat från vattenförvaltningens övervakning av skyddade områden för dricksvatten är principiellt bra men det är svårt att se hur det ska genomföras i praktiken. En databas som samlar undersökningar av både råvatten och dricksvatten och där producenterna själva kan gå in och se resultaten av miljöövervakning tror Länsstyrelsen skulle vara att föredra.

4. Öka fokus på krisberedskapsfrågor

Livsmedelsverkets krisberedskapsgrupp VAKA är en mycket viktig förstärkningsresurs för kommuner i händelse av vattenavbrott eller annan störning i dricksvattenförsörjningen. I Västmanlands län har VAKA använts såväl materiellt som expertstödmässigt vid ett flertal tillfällen, senast i Köping i januari 2016. Länsstyrelsen anser att VAKA behöver finnas kvar och fortsatt finansieras av statliga medel då ingen kommun eller regionbildning har möjlighet att bygga upp en kompetens motsvarande den som finns inom VAKA idag.

Förslaget att låta Livsmedelsverket utreda ett nationellt rapporteringssystem för incidenter och oönskade händelser är bra. Livsmedelsverket fick ett regeringsuppdrag 2016 att utreda och utveckla ett nationellt system för att hantera osäkra livsmedel. Länsstyrelsen anser att det bör undersökas om resultatet av den utredningen kan utnyttjas för att även täcka incidenter inom dricksvattenområdet.

En utveckling som Länsstyrelsen ser redan idag, och som kan tänkas förstärkas av utredningens förslag nummer ett om obligatoriet att inrätta vattenskyddsområden, är att mindre vattenverk läggs ner till förmån för större. Risken med en sådan

utveckling är att sårbarheten i dricksvattenförsörjningen ökar, då vattenförsörjningen baseras på färre vattentäkter. Behovet av reservvattentäkter ökar således.

5. Förnyelse och underhåll

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att långsiktiga planer för förnyelse och underhåll behöver tas fram och att dessa ska ingå i underlaget för kommunens föreskrifter om taxan.

6. Material i kontakt med dricksvatten

I detta avseende har Länsstyrelsen har inga synpunkter.

7. Förbättrad samverkan, samordning och styrning

Utredningens förslag om att inrätta ett dricksvattenråd är bra. De fem länsstyrelser som har uppdraget att vara vattenmyndighet har en samordnande roll i det nationella strategiska dricksvattenarbetet. Samverkan och samarbete sker inom och mellan vattendistriktet, med centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner, vattenråd, branschorganisationer och andra intressenter. Länsstyrelsen vill därför framföra att en representant med god insikt i vattenmyndigheternas uppdrag och arbete skulle vara en viktig tillgång för dricksvattenrådet.

Det är bra att utredningen framhåller att handlingsplanen från dricksvattenrådet ska vara tidsatt. Det underlättar för övriga inblandade att planera för sin del i genomförandet av utredningens förslag.

8. Kostnader och finansiering

Länsstyrelsen vill framhålla att samhällets kostnader för de förebyggande åtgärder som utredningen föreslår är små i förhållande till den nytta som rent dricksvatten ger samhället. I en studie gjord av Chalmers tekniska högskola värderas Mälaren som vattensystem till 2 miljarder kronor per år för dricksvattenproduktion och avloppsrening. Mälaren försörjer ca 1,5 miljoner människor med dricksvatten.

9. Utred avloppsfrågorna

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Både allmänna och enskilda avloppsanläggningars påverkan på dricksvattenförsörjningen och vattenförekomsternas ekologi behöver en ordentlig genomlysning. I många fall släpps vatten från avloppsreningsverket ut i samma recipient som dricksvatten tas ifrån, vilket innebär en risk för förorening av dricksvattnet.

10. Kontrollstation 2020

Länsstyrelsen anser att det är bra med kontrollstationer och vill lyfta fram vikten av att det kan behövas fler kontrollstationer längre fram i tiden. Kanske kan det föreslagna nationella dricksvattenrådet få till uppgift att genomföra regelbundna uppföljningar av utredningens förslag?

I detta ärende, där landshövding Minoo Akhtarzand beslutat, har vattensamordnare Malin Pettersson varit föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även länsråd Ulrica Gradin och vattenvårdsdirektör Mats Wallin deltagit.

Minoo Akhtarzand

Malin Pettersson